

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №11

Стенограма пленарного засідання

20 жовтня 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №11

Стенограма пленарного засідання

20 жовтня 2020 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання одинадцяте
(Вівторок, 20 жовтня 2020 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій та груп	...4
Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України	...11
Інформація про створення у Верховній Раді України міжфракційних депутатських об'єднань « <i>Intermarium</i> » та «Парки та рекреація»	...24
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Голос»	...24
«Батьківщина» та «Довіра»	...25
Прийняття Постанови «Про заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) та захисту всіх систем життєдіяльності країни від негативних наслідків пандемії та нових біологічних загроз»	...26
Інформація міністра охорони здоров'я України Степанова М.В. про заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби в Україні	...33

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ОДИНАДЦЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 жовтня 2020 року, 10 година 9 хвилин*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації!

Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до реєстрації. Як зазвичай, нагадую, що реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки або першої зліва.

Шановні колеги, будь ласка, готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 269 народних депутатів України. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, сьогодні день народження народного депутата Железняка Ярослава Івановича. Я вас вітаю! Здоров'я, успіхів як на політичному, так і на інших напрямках вашої діяльності (*Оплески*).

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України у вівторок ми маємо до 30 хвилин для виступів від депутатських фракцій та груп з внесенням пропозицій, оголошенням заяв та повідомлень. Прошу записатися депутатські фракції та групи на виступи.

Шевченко Євгеній Володимирович.

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні народні депутати! Добрий день, Україно! Сьогодні в нас такий проміжний день: ми повинні розглядати проект постанови [№ 4228](#). Хочу звернути увагу, що це не якийсь там захід, спрямований на місцеві вибори, це, справді, боротьба з коронавірусом. Це питання дуже важливе, тому що кількість захворілих скоро може перевищити ті можливості, які є в Міністерстві охорони здоров'я, у клініках, у лікарнях, і це може призвести до хаосу, до проблем. Я прошу сьогодні підтримати цей важливий проект постанови, тому що люди чекають від нас якоїсь допомоги, щоб ми щось зробили для них.

Ми сьогодні також заслуховуватимемо звернення Президента Володимира Зеленського. Це дуже важливе питання для нас. Я як член фракції «Слуга народу» хочу все-таки побачити той курс, який веде Президент. Ми повинні визначитися, хто ми є, куди рухаємося і що нас чекає попереду. Тому що те, що відбувається у фракції «Слуга народу»: один іде на південь, інший – на схід,

і той розбрат, який є, необхідно зупинити. Ми повинні бачити, що діється. І Президент як людина, яка збрала нашу команду, повинен нам вказати той курс, куди ми рухаємося. Якщо в нас є такі депутати, яких називають «червонолінійці» або «соросята», або інші, які постійно малюють Президенту «червоні лінії» щодо Донбасу, то вони повинні або йти з Президентом, або вийти з фракції і перейти до інших фракцій чи створити свої. Тому що те, що твориться, уже неможливо. Люди вже не знають, хто такі «зелені», хто такі «слуги народу», і хто з них слуга народу, а хто слуги олігархів або інших політичних сил.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.
Палиця Ігор Петрович.

ПАЛИЦЯ І.П., секретар Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги! Я хотів би розпочати свій виступ зі звернення насамперед до фракції «Слуга народу». Сьогодні перед нами виступатиме Президент України. Ми почули тиждень тому, що Президент України хоче поспілкуватися з народом напругу, поставити п'ять запитань, тому що парламент не справляється зі своєю роллю, не голосує за ті закони, які дають можливість Президенту спілкуватися з народом напругу, тому що парламент (а сьогодні, дорогі мої «слуги», у парламенті монобільшість ваша) не той, який хоче народ. Сьогодні довіра до парламенту – 8 відсотків, довіра до уряду – 6 відсотків, довіра до Президента – 40 відсотків. Парламенту вже рік. Насамперед ви і ми іноді разом з вами голосуємо за законопроекти, які на 99 відсотків надходять з Офісу Президента.

Перші півроку ви підтримували всі закони, тому що вірили, що Офіс Президента не може подати поганих законопроектів, вони несуть лише щастя людям. Потім ви почали розбиратися, припинили голосувати за всяку маячню, яка надходить з Офісу Президента. Ви зрозуміли, що за цей рік навантаження на бізнес лише збільшилося, як і права правоохоронних органів.

У мене прохання: давайте станемо разом з вами народними депутатами України, давайте разом з вами голосувати за те, що, справді, потрібно народу, а не за те, що нам підсовують з Офісу Президента. Тому що ви погані, а всі інші, Офіс Президента, хороші, і люди не розуміють, у чому різниця. Давайте людям дамо шанс побачити, що в нас парламентська республіка і ми працюємо на народ України. У нас мало часу, друзі! Нас просто використовують, потім скажуть, що ви винні, розтопчуть і підуть далі, а вас відправлять на пенсію з парламентських трибун.

У мене також звернення до цієї Верховної Ради. Сьогодні українці вмирають від коронавірусу. За півроку Кабінет Міністрів нічого не зробив. За півроку з ковідного фонду 35 мільярдів пішло на дороги. Добре. Де 30 мільярдів? Гроші не використано, на сьогодні (учора ми перевіряли) угоди про закупівлю

комп'ютерних томографів не укладено. Сьогодні в Україні, у тому числі в Києві, Одесі, Харкові, черги на комп'ютерне обстеження шість-сім днів, черги на тести – вісім-дев'ять днів.

Статистика не відповідає дійсності. Президент учора сказав релігійним представникам, що коли буде 9,5 тисячі, країна піде в локдаун. У нас уже сьогодні більше 9 тисяч, якби тести були правильні, а не куплені, і не вкрадені гроші.

Я звертаюся до вас. Ми повинні робити висновки стосовно Прем'єр-міністра, Кабінету Міністрів і Міністерства охорони здоров'я. Ми зібрали за два тижні півмільйона підписів за звільнення Степанова. Українці вмирають через них, а вся відповідальність на нас і на Президентів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, я не вірю в збіги, особливо в ті, які відверто вигідні окремим людям, чиновникам, політикам та олігархічним силам.

Наприклад катастрофічна пожежа, друга пожежа в Луганській області, яку прикриває вбивця-губернатор! Я не раз звертався до Президента України з пропозицією провести перевірку та аудит лісів і бюджетних коштів, які сьогодні розграбовуються повністю у кожного, хто проживає в мирній Україні. Я не раз звертався з пропозицією перевірити Державну службу з надзвичайних ситуацій Луганської та Донецької областей. Сьогодні відбувається повне пограбування Донбасу. Я не раз звертався щодо відсторонення від посад цих негідників, які живцем спалили людей, не попередили їх, що може бути така біда. Це по-перше.

По-друге, просто я не вірю у збіги, коли спочатку «зелена» зона, а потім одразу «червона», саме перед виборами. Чому сьогодні МОЗ залякує людей? Якщо люди шоковані й не можуть прийти і проголосувати... Але є такий пункт, що «зеленка» може прийти і проголосувати за якусь наркотичну сировину.

Скажіть, будь ласка, яким чином сьогодні налякана людина може використати свої конституційні права? Яким чином МОЗ відповідатиме за всі кошти, які ми тут виділяли, а це більше 70 мільярдів гривень? Де поділися ці кошти? Хто надсилає перевірки в лікарні і чому немає безкоштовних тестів? Чому немає перевірки на антитіла кожного українця за статтею 49 Конституції – соціальні гарантії? Чому люди йдуть і використовують свої напрацьовані гроші, які заробляли роками, зриваючи шкіру на долонях до крові, і не можуть сьогодні нагодувати свої сім'ї, а повинні сплачувати за тести, а кошти все-таки виділили?

Нехай міністр охорони здоров'я нам доповість, де поділися кошти із фонду COVID-19. Чому сьогодні ці кошти використовуються на невідомі дороги,

де також грабують? Нам казали, що будуть робочі місця. Де ці робочі місця? Чому зараз працюють іноземні компанії, турки, а не українці? Хто відповідатиме за нищення і геноцид українського народу? Хто відповідатиме за те, що знищують українців, які обирали кожного з нас, які довірили кожному з нас і чекають від нас нормальної роботи в парламенті? Ніхто сьогодні з українців кращого слова не сказав про парламент. Давайте ми візьмемося і все-таки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Анна Вадимівна. Синютка Олег Михайлович.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Я хочу ще раз привернути вашу увагу до так званого опитування, яке хоче провести Президент Зеленський і сьогоднішня влада. По-перше, воно неконституційне, тому що у Президента немає таких повноважень, по-друге, воно суперечить чинному законодавству, і ми, парламентарії, у цьому сесійному залі вже довели це своїм голосуванням, по-третє, воно не має нічого спільного з реальною думкою людей, і соціологи це вже не раз довели.

Так у чому ж справа? А справа дуже проста: Президент Зеленський, «слуги народу», сьогоднішня влада намагаються просто врятувати рейтинг своєї політичної сили, рейтинг влади перед виборами. Однак повірте, люди вже далеко не такі наївні і більше не поведуться на черговий сценарій «95 кварталу». «Слуг народу» на наступних місцевих виборах очікує поразка.

Цирк під час чуми – так люди сьогодні говорять про те, що ви хочете зробити на наступних виборах. Тому що за півтора року ви довели країну до зубожіння, за півтора року ви не провели жодної реформи. І ви сьогодні хочете організуватися в так зване біле братство, як вас називають люди, одягнути їх в білі накидки, дати збіднілим людям по 1 тисячі 200 гривень заробітної плати і провести агітацію перед виборчими дільницями? Нічого у вас не вийде. «Фінита ля комедія» – так можна обізнати це дійство, яке сьогодні відбувається в державі. Народ уже вам більше не повірить.

Ще одна річ, про яку сьогодні треба сказати, – це стосується передусім провалу боротьби з коронавірусом. Тому що на початку ви розпродали всі маски, гучними заявами про те, як ви боротиметеся з коронавірусом, насправді розтратили невідомо куди ковідний фонд. Ви не закупили жодного апарату штучної вентиляції легень, і найголовніше, ви сьогодні втратили довіру та підтримку людей. Можна чітко сказати, що ані Президент, ані влада, ані «слуги народу» в парламенті не впоралися з тими викликами, які стали перед країною.

Треба дуже чітко сказати, що ви не знаєте і не вмієте нічого зробити. Приходить завершення епохи довіри людей до вас. Сьогодні ви не можете дати відповідь українцям, що робити з освітою, з охороною здоров'я, з місцевим самоврядуванням. Ці вибори будуть початком...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна Совсун.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Шановні українці! Буквально за кілька днів ми всі голосуватимемо на місцевих виборах. Місцеві вибори – це важливо, особливо з огляду на децентралізацію. Зараз багато того, від чого залежить наше життя, прийматиметься на місцях. Проте замість того щоб обговорювати найкращі стратегії розвитку міст, замість того щоб обговорювати децентралізацію, ми говоримо про одне: про опитування, яке вирішив провести Президент Зеленський. Опитування, про яке ще два тижні тому ніхто з вас, у тому числі з депутатів фракції «Слуга народу», нічого не знав. Опитування, на яке Президент не уповноважений, Президент не має повноважень проводити опитування. І головне – це опитування, в якому ми досі не знаємо, хто і як буде підраховувати результати цього опитування.

Ми переконані, що чути думку народу – це правильно. Президент каже, що це про народовладдя. Але я вам скажу, що народовладдя – це не про те, щоб відповісти на запитання, які хтось написав в Офісі Президента. Народовладдя – це насамперед про те, щоб мати змогу ставити запитання. Можливо, Президент не чує тих запитань, які ставлять зараз українці, але ми, спілкуючись у регіонах з громадянами, чуємо ці питання.

Зараз ми всією фракцією вийшли тут для того, щоб показати Президенту Зеленському, які питання насправді турбують українських громадян. Українські громадяни запитують: «Скажіть, будь ласка, весною якого року, нарешті, почнуть саджати?» Уже друга весна йде, у нас досі нікого не саджають. Натомість ми бачимо, що депутати президентської фракції беруть хабарі. Ми бачимо, що родичі керівника Офісу Президента працюють над тим, щоб когось десь влаштувати за гроші. Ми бачимо, що корупція стає ознакою нової влади.

«То коли почнуть саджати?», – запитують українські громадяни. Це перше запитання.

Друге запитання, яке ставлять громадяни: «Кому дзвонити, коли вбиває поліція?» Це питання вже стало напівриторичним. Ми не бачимо, щоб Президент Зеленський чув запитання громадян і реагував, у тому числі звільненням потужного міністра Авакова.

Третє запитання: «Хто злив справу «вагнерівців»?» Чому влада так боїться створення ТСК, щоб розслідувати це питання, якщо там нічого не було?

Не бійтеся, громадяни, якщо нічого не сталося, то чесне розслідування ТСК це покаже.

Четверте запитання, яке ставлять громадяни: «Чому перестали стріляти, а війна не закінчилася?» Я насправді знаю відповідь на це запитання: тому що стріляти ніхто не перестав, стріляють далі, і прагнення миру в очах Путіна бачить поки що лише Президент Зеленський.

Останнє запитання: «Хто відмиває ковідні гроші на дорогах?» Чому Україна 110-та у світі за рівнем тестування на 1 мільйон населення? Чому ми досі не можемо розв'язати цієї проблеми?

Ці запитання зараз ставлять громадяни України Президенту Зеленському. Сподіваюся, що виступаючи тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко Валентин Олександрович.
Тимошенко Юлія Володимирівна. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, я переконана, що вибори, безумовно, це важливо, це демократія. І те, що сьогодні цілий день з трибуни лунають «вибори», можливо, у цьому є сенс. Проте водночас я вірю, що всі ви в цей момент перебуваєте серед людей і не можете не бачити, що відбувається там. Ви не можете не бачити, що людина, яка захворіла на коронавірус, не знає, куди звернутися. Вона не може додзвонитися сімейним лікарям, бо сімейні лікарі також хворі або надзвичайно завантажені роботою. Ви не можете не помітити, які зараз черги біля лікарень, люди не можуть туди потрапити. Ви не можете не помітити, в якому стані зараз медики – вони втомлені, виснажені, взагалі на межі своїх можливостей, а доплати їм ідуть лише похвилинно. Майже ніде не доплачуються повністю 300 відсотків до окладу.

Я хочу сказати також про те, що хвиля коронавірусу, яку ми маємо зараз, ще й через те, що всі хворі люди сьогодні на вулицях, у лікарнях, у лабораторіях здають тести, у міському транспорті. А планується, щоб хворі люди були на вулиці, а здорові... Ще трохи – і відправлять на карантин.

Нам треба все це поставити на свої місця. Ви не можете не знати, що ми час від часу займаємо 9-10 місце у світі за рівнем смертності. Кожні 15 хвилин у нашій країні від COVID-19 вмирає людина. Якщо ми зараз не застосуємо невідкладних, надзвичайних дій, то просто не зможемо зупинити те цунамі епідемії, яка зараз на нас насувається.

Тому я хочу подякувати всім фракціям, усім депутатам, комітету за те, що ми відпрацювали за останні дні проект постанови, який дає уряду чіткий алгоритм дій, що треба робити: від А до Я все перераховано. Ми сьогодні замість критиканства об'єднуємося з вами для того, щоб прийняти проект постанови [№ 4228](#) і реально врятувати країну, якій потрібна наша єдність,

допомога, наше розуміння ситуації і негайні професійні дії. Я сподіваюся, що сьогодні цей проект постанови буде прийнято, і ми дамо шанс і людям, і медикам, і країні.

Дякую всім за спільну роботу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бурмічу Анатолію Петровичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Олександру Качному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Качний. Будь ласка.

КАЧНИЙ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановні українці! Цього тижня відбудеться важлива подія – вибори до місцевих рад. Ця подія може дати яскраву оцінку сьогоднішній владі, її діяльності за ці півтора року.

Що робить влада для того, щоб ці вибори були демократичними? Спочатку приймається постанова, яка не дає можливості проводити вибори до Луганської і Донецької обласних рад. Потім приймається рішення, яке унеможливає вибори у 18 територіальних громадах, у яких проходили вибори Президента та до Верховної Ради. І цього мало. Влада через підконтрольні територіальні виборчі комісії не дає реєструвати цілі списки «Опозиційної платформи – За життя», не дає реєструвати кандидатів у мери, таких кандидатів, які можуть сьогодні, справді, виграти ці вибори.

Шановні колеги, як на мене, кожен з нас повинен зробити висновки, і ті обіцянки, які постійно лунали від сьогоднішньої влади, продовжують перетворюватися на інші. Те опитування, яке планується зробити на ділянках виборчих комісій, – поза межами законодавства, тому фінансуватися з бюджету не може.

У нас є запитання. Хто фінансує виготовлення цих бланків? Хто фінансує доставку цих бланків по всій країні? Хто фінансує оренду тих приміщень і що то будуть за приміщення, у яких будуть підраховувати? Хто ті люди, які підраховуватимуть ті бланки, і де вони отримуватимуть заробітну плату?

Колеги, сьогодні країна стоїть, справді, перед серйозним вибором. «Опозиційна платформа – За життя» усе, що обіцяла на виборах до Верховної Ради, на

виборах Президента, буде втілювати в життя після виборів до місцевих рад. Ми говоримо про мир, про комунальні тарифи, про корупцію, і будемо робити все для того, щоб перемога на місцевих радах переломила хребет сьогоднішній владі, яка продовжує політику корупції, несправедливих цін на комунальні послуги і, безумовно, нічого не рухає в бік миру.

Шановні колеги, я хочу підтримати всіх тих, хто сьогодні стоїть за перемогу нашої партії. Усім дякую!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів вичерпано. Я хотів би повідомити, що у засіданні Верховної Ради України бере участь Президент України Володимир Олександрович Зеленський (*Оплески*).

У засіданні Верховної Ради України також беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних органів виконавчої влади, керівники суддівської гілки влади, присутні посадові особи, яких Верховна Рада України обирає, призначає та надає згоду на призначення на посаду, представники засобів масової інформації, глави дипломатичних представництв іноземних держав, інші офіційні особи.

Верховна Рада України відповідно до пункту 8 частини першої статті 85 Конституції України заслуховує Послання Президента України про внутрішнє і зовнішнє становище України.

Сьогодні відповідно до пункту 2 частини першої статті 106 Конституції України Президент України звертається з Посланням до Верховної Ради України.

Володимир Олександрович (*Оплески*).

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О., Президент України. Дорогий народе! Шановні громадяни України! Шановні народні депутати! Пане Голово, пане Прем'єр-міністре, члени уряду та Офісу Президента, шановні судді, представники дипломатичного корпусу, ваші блаженства, шановні журналісти!

Відповідно до Конституції України звертаюся з Посланням про внутрішнє та зовнішнє становище України. І такий офіційний початок буде єдиним спільним із попередніми посланнями президентів України. Час змінювати традиції. Раніше депутатам роздавали величезний талмуд, який вони не збиралися читати, а Президент не збирався виконувати. За QR-кодом, що лежить перед вами, ви зможете завантажити це послання. Для тих, хто не вміє або думає, що це частина плану Білла Гейтса з чіпування населення, – послання з'явиться на офіційному сайті Офісу Президента України. Це перше.

Друге. Шановні, я пропоную з наступного року запрошувати з кожної області України військових, медиків, учителів, студентство, молоді родини,

пенсіонерів, громадських діячів, підприємців, науковців, митців, спортсменів і звітувати про те, що зроблено, та презентувати плани на майбутнє людям, які найняли мене на роботу на п'ять років (*Оплески*).

З радістю зроблю це і сьогодні. Основа мого звіту логічна, але не типова, бо зазвичай про цей документ після перемоги президенти воліють не згадувати. Це – передвиборна програма. Разом з громадянами України сьогодні ми відверто обговоримо кілька дуже важливих питань: що я обіцяв, що зробив, що не зробив і чому, що буде зроблено й коли.

Не витратимо багато часу на детальний аналіз країни, яку у 2019 році ми отримали у спадок. Це чудово бачили і знали всі українці і багато присутніх у цій залі. У попередні роки кожна партія, окрім партії «Слуга народу», мала у своїх лавах або колишнього Президента, або двічі Прем'єр-міністра, міністрів промисловості, надзвичайних ситуацій, економічного розвитку, соціальної політики, заступників міністрів освіти і науки та охорони здоров'я. Сьогодні вони активно роздають поради: як подолати корупцію, підняти економіку та медицину, побудувати дороги та досягти в Україні миру (*Оплески*). Залишимо в дужках питання, чому вони самі цього не зробили. Краще поговоримо про те, що сьогодні, завтра, післязавтра будемо робити ми.

Почнемо з теми, якої не було в моїй чи будь-якій іншій програмі, про яку ніхто не думав ні в Україні, ні в усьому світі, – це COVID-19. З початком його поширення ми вжили жорстких та ефективних заходів. Ми обирали між двома сценаріями: поганим та ще гіршим – удар по економіці через карантин чи величезна кількість хворих і померлих. Звісно, ми обрали перший варіант.

Вдалося зберегти життя тисяч українців та виграти дуже цінний час, бо навіть медичні системи найуспішніших країн світу не були готові до коронавірусу, а наша медицина тим паче. Була зруйнована система лабораторій, в Україні їх було аж цілих п'ять. Зараз у десятки разів більше. Ми відновили вертикаль державних санітарних лікарів. А якщо хтось думає, що в державному резерві на нас чекали повні полиці з усім необхідним, я розчарую: маски востаннє закуповувалися у 2007 році і термін їхньої придатності давно минув.

Ми швидко подолали дефіцит, спочатку організували поставки з Китаю та Південної Кореї: маски, тести, дезінфектори, костюми, апарати ШВЛ, а згодом розгорнули та налагодили масштабне українське виробництво. Ми підвищили заробітні плати медикам, що протидіють COVID-19, до 300 відсотків (*Оплески*). Так, через недосконалість бюрократичної системи з виплатами в регіонах були складнощі, але вони в минулому. Ідуть клінічні випробування українських препаратів, що мінімізують ризики ускладнень та смертності від COVID-19.

Ми витримали перший етап та пройшли його з мінімальними втратами. Так, є прогнозоване скорочення економіки та ВВП, але воно торкнулося всіх країн світу. Та порівняно з багатьма європейськими країнами наше падіння менше, як і відсоток смертності від COVID-19. Німеччина – 4 відсотки, Франція – 9 відсотків, Великобританія – 11 відсотків, Україна – 1,9 відсотка (*Оплески*).

Ми не радіємо і співчуваємо іншим, більше того, не маємо права розслаблятися. Протидія COVID-19 триває. Рекорди з кількості хворих фіксуються у світі щодня, на жаль, Україна – не виняток.

Адаптивний карантин і менш суворі заходи безпеки були необхідні для відновлення економіки України, та це не скасовує елементарних правил. Я хочу звернутися зараз до всіх громадян України, які, незважаючи на страшні щоденні цифри, або взагалі не носять масок, або роблять це для галочки. Маска на вашому обличчі – це безпека інших людей. Депутатів це також стосується.

Зрозуміло, що свої корективи вносять і місцеві вибори. Місцева влада хоче подобатися виборцям, саботує рішення уряду і проводить багатотисячні концерти на день міста. Це гра у «злого поліцейського» в столиці та «доброго» на місцях. Знайте, можливо, кількість голосів за вас у вашому регіоні буде більша, але кількість хворих та померлих буде на вашій совісті.

Хай там що, а я вірю, що ми все подолаємо. Ми вже обговорили з нашими європейськими партнерами постачання в Україну вакцини, щойно вона з'явиться. У нас неймовірні медики та всі інші, хто протидіє коронавірусу. Давайте їм поаплодуємо (*Оплески*). Дякуємо їм!

Головне – бути згуртованими. Ми не раз доводили, що коли українці згуртовані, вони можуть перемогти будь-які віруси, хоч – з Китаю, хоч від північного сусіда.

Ми запам'ятаємо 2020 рік надовго, він приніс Україні чимало лих, які ми пережили разом з вами: COVID-19, збиття нашого літака в Ірані, масштабні лісові пожежі, паводок на Західній Україні, посуха на півдні, катастрофа літака з військовими льотчиками та курсантами.

Маємо зробити правильні висновки і стати сильнішими, запобігати загрозам, щоб не долати наслідків, впровадити нову філософію – країна, яка завжди готова до всього або здатна швидко адаптуватися та протидіяти новим загрозам. Цей принцип я представляю сьогодні, хоча його і не було в моїй програмі.

Повернемося безпосередньо до неї, до програми. Пункт, який не був першим, але є найголовнішим для мене і, переконаний, для всіх вас і для всіх українців, – це завершення війни на Донбасі, настання миру, повернення наших людей, повернення наших територій.

Ми розблокували Нормандський процес, заблокований з 2016 року, вдалося звільнити та повернути рідним 136 наших людей (*Оплески*). Це наші моряки, це Олег Сенцов, Едем Бекіров, Олександр Кольченко, Станіслав Асеев та багато інших. Ми боремося за кожного українця – і військового, і цивільного. Для мене людина – найвища цінність. І кожен громадянин має знати: я – українець і моя держава мене не залишить.

Процес звільнення наших громадян триває, ми пам'ятаємо про всіх, хто досі перебуває в полоні, і робимо все для їхнього повернення.

27 липня було оголошено про припинення вогню. Сьогодні режим тиші триває 86 день поспіль – найдовший за роки війни (*Оплески*).

Чи ідеальний він? Ні. Чи є порушення? Так. Чи є спроби його зірвати? Безумовно. Але треба визнати: кількість пострілів суттєво зменшилася. За всі ці дні ми маємо одну бойову втрату (*Оплески*). Це боляче! Але те, що з'явилися дні, тижні, і навіть вже місяці, коли ми не ховаємо своїх героїв, коли не плачуть матері та діти, дає нам надію. Коли місцеві жителі кажуть, що не слухають новин про «тишу», бо чують реальну тишу, це дає надію (*Оплески*).

Європейський Союз, США, Канада, Велика Британія, Туреччина та інші наші партнери продовжують незмінну підтримку України. Наші дипломати безперервно працюють для підготовки наступного Нормандського саміту в Берліні. Ми чекаємо на його найскоріше проведення в продовження руху для настання в Україні бажаного миру.

Ми не забуваємо, що і в Криму, і на окупованому Донбасі живуть наші громадяни, і ми маємо дбати про них та боротися за них. Ми відновили міст і дорогу в станиці Луганській, вирішили питання щодо питної води на Донбасі. Ми будуємо нові та зручні, сучасні КПВВ, зокрема й на межі з Кримом.

Надважливо, яку Україну бачать наші громадяни, перетинаючи тимчасовий кордон. Ми робимо все, щоб вони бачили її освітленою, асфальтованою та комфортною. Ми боремося за молодь на цих територіях, за її розум. З цього року діти з Криму та ОРДЛО можуть вступати до всіх закладів вищої освіти України та навчатися там безкоштовно (*Оплески*).

Ми дуже хочемо, щоб люди там знали правду про Україну від України, а не від Кисельова. Ми запустили телеканал «Дом», що мовить на Крим та Донбас. Зрозуміло, ми не можемо мати об'єктивні цифри переглядів там, але шквал постійної критики цього каналу з боку російських ЗМІ свідчить, що справа рухається у правильному напрямі (*Оплески*).

Я завжди запрошую всіх світових лідерів відвідати не тільки Київ, відвідати Донецьку та Луганські області разом зі мною. Ми вже зробили це з Дональдом Туском, Президентом Швейцарії пані Соммаругою, спецпредставником голови ОБСЄ Мартіном Сайдіком, послами Німеччини та Франції в Україні пані Фельдгузен та паном де Понсенном. Вони бачать реальну ситуацію там і передають її іншим нашим партнерам.

Я дуже радий, що завтра 120 депутатів партії «Слуга народу» поїдуть на Донбас. Не до Туреччини, не на Мальдіви, як колись (*Оплески*). Депутати поїдуть на передову і почують про ситуацію там не із соціальних мереж, а від наших військових та місцевих мешканців.

Мир на Донбасі та деокупація Криму – мої ключові пріоритети. На жаль, ви знаєте, у порядку денному Нормандського формату ніколи не було питання Криму. Але воно було і є, і буде завжди в нашому порядку денному. Допоки Крим залишається окупованим, а українці та кримські татари там зазнають регулярних переслідувань, світ не має забути про Крим (*Оплески*).

Ви знаєте, можна скільки завгодно постити веселі мему про гарантії безпеки Будапештського меморандуму, однак це не поверне наших територій. Ми шукаємо нові дієві інструменти для цього. Повернули питання Криму до

міжнародного порядку денного. Ми створюємо формат «Кримська платформа». Це координація міжнародних зусиль для захисту прав кримчан та деокупації півострова. Я вже предметно обговорив цю ініціативу з представниками Європейського Союзу, Великої Британії, Канади, Туреччини та іншими партнерами. Багато з них готові приєднатися та брати в ній активну участь.

Крім того, щоб на «Донбас Арені» залунав український гімн, а над Кримом замаюрів наш прапор, ми повинні ухвалювати рішення, які наближають деокупацію. Всі українці мають однаково розуміти, що буде після звільнення та повернення наших тимчасово окупованих територій. Досягнувши миру, ми розпочнемо безпечну реінтеграцію, користуючись успішним міжнародним досвідом. Це пакет законів про перехідний період, насамперед – про відповідальність.

Тут існує велике поле для маніпуляцій, давайте зупинимося детальніше. Страшне слово «амністія» – не про всіх і не про уникнення відповідальності, а про мільйони наших громадян, на чийх руках немає крові і які зараз фактично самі перебувають у заручниках в окупанта. Їм потрібен чіткий сигнал: не варто боятися, гідне майбутнє – тільки з Україною (*Оплески*).

Уже сьогодні на вільних територіях Донеччини і Луганщини ми будуємо новий Донбас, сучасний, безпечний, заможний. Але щоб зробити таким регіон, який найбільше постраждав від російської агресії, потрібні особливі економічні умови. Нам потрібна стратегія розвитку економіки Донецької та Луганської областей, що включатиме податкові та митні преференції, страхування військово-політичних ризиків для інвесторів, арбітраж за міжнародними стандартами. Робота над нею вже почалася.

Окремо вкотре підкреслюю – настання миру в Україні не означає, що ми перестанемо дбати про нашу армію. Навпаки, лише сучасне та боєздатне військо буде гарантом подальшого миру та запорукою безпеки України (*Оплески*).

Були фейкові повістки до військкомату, страшилки, що Зеленський розвалить армію – усе це було, а є беззаперечні факти. У 2020 році бюджет на армію став найбільшим в історії України (*Оплески*). У часи коронакризи він не зменшився ні на гривню. І не розганяйте, будь ласка, зради, що у 2021 році ми скоротимо кошти на військо. Це неможливо, тому що бюджет ще не ухвалений, а тому я не дозволю цього зробити. Як мінімум ці кошти залишаться на рівні цього року, тобто понад 117 мільярдів гривень, тобто на 15 мільярдів більше, ніж в епоху білбордів про армію (*Оплески*).

Так, це правда, у нас не було таких білбордів, але ми зміцнюємо армію на ділі. Конгрес Сполучених Штатів Америки затвердив військову допомогу Україні на суму 250 мільйонів доларів. У Великій Британії ми підписали угоду на 1 мільярд 250 мільйонів фунтів стерлінгів для зміцнення військово-морського флоту України (*Оплески*).

Ми отримали та очікуємо на додаткові швидкісні катери класу «Айленд». Спільно з Туреччиною ми будемо виробляти корвети, двигуни та військові дрони, розвивати системи ПВО.

Ми почали виготовлення новітніх зразків озброєння, комплекс управління артилерійським дивізіоном «Оболонь-А», мінометний комплекс «Барс», артилерійські боєприпаси, зокрема для реактивних систем. Випробовується реактивна система залпового вогню «Вільха-М» та системи реактивних снарядів «Тайфун». Триває модернізація фрегата «Гетьман Сагайдачний» та підготовка до випробувань десантних катерів «Кентавр». Прийнято на озброєння протикорабельну крилату ракету «Нептун». Ми починаємо будувати дві державні українські військово-морські бази для захисту Чорноморського регіону (*Оплески*).

Можна брехати про нашу непатріотичну позицію, але вперше з 2014 року добровольці отримали статус учасників бойових дій (*Оплески*). Іноземці, які захищали Україну, отримують громадянство (*Оплески*), а Україна отримала (отримала!) статус партнера НАТО з розширеними можливостями (*Оплески*).

Ми перевели Генштаб на типову структуру держав – членів НАТО, успішно провели спільні навчання «Репід Трайдемент». Ми продовжуємо втілення стандартів НАТО та сумісність наших військ з військами Альянсу. Та найголовніше, що є в нашого війська, – це люди, наші бійці. Ми працюємо для забезпечення максимально гідних умов для них та їхніх сімей (*Оплески*).

Ми будуємо українське військо, яке зможе захистити Україну на суші, у воді, у повітрі та кіберпросторі, щоб більше ні в кого не виникало навіть думки, що можна посягнути на наш суверенітет, посягнути на нашу територіальну цілісність або відібрати в Україні частину території без єдиного пострілу. Цього не буде ніколи! А ті, які без бою віддали Крим, мають нести відповідальність (*Оплески*).

Я хочу, щоб усім стало зрозуміло: питання не в помсті, питання в справедливості. Суспільству потрібні відповіді. І це стосується не лише цього питання, їх у людей, дійсно, накопичилося тисячі. Відсутність відповідей і справедливості призводить до втрати довіри. Неможливо побудувати успішну країну, якщо суспільство не довіряє державі. Довіра – це не лише про ставлення до державних органів, а й про участь людей у розв'язанні проблем та ухваленні рішень.

Саме тому важливим пунктом моєї програми було народовладдя. Це поверне довіру громадян до держави та її інституцій. До речі, це проблема не лише України, а й багатьох інших держав, тому різні інструменти народовладдя та прямої демократії з'являються дедалі активніше. Є багато успішних прикладів їхнього використання у Швейцарії, Канаді, Ірландії (*Шум у залі*).

Їдьте в Росію, якщо вам там подобається (*Оплески*).

Хоча найуспішніший усім вам добре відомий. Це 1 грудня 1991 року, коли 28 мільйонів 804 тисячі 71 громадянин України на референдумі проголосував за незалежність України (*Оплески*). Пам'ятаючи це, дивно, коли ви кажете, що питати думку українців – небезпечно, що людей задурять, бо в країні немає вільних, незалежних ЗМІ. Цинічно, що про це кажуть люди, присутні в цій залі, лідери партій, один з яких володіє трьома телеканалами, а інший – двома (*Оплески*).

Ви говорите, що український народ незрілий, він не готовий ухвалювати рішення. Та я нагадаю, що саме український народ зробив дві революції – у 2004 і 2014 роках, у результаті чого більшість із вас опинилася в цій залі *(Оплески)*.

Народовладдя в Україні буде, всебічний доступ громадян до інформації задля прийняття рішення буде – це обов'язок держави. Люди повинні впливати на актуальні питання і для свого регіону, і для всієї країни. Робити це раз на тиждень, раз на місяць, не знаю, раз на рік – скільки буде потрібно.

Перший законопроект для народовладдя готовий і поданий мною. Я прошу, закликаю всіх народних депутатів: дайте нарешті українцям реальний механізм, щоб формувати основні завдання для влади, впливати на рішення, відчувати свою причетність до змін, відчувати, що їхня думка важлива не лише під час виборів. Це – справедливо. А справедливість та рівність – це наступний пункт моєї програми.

Я обіцяв почати її з себе. Було багато спроб, та за каденції жодного Президента не було ухвалено закону про імпічмент Президента. Ми це зробили *(Оплески)*. Опоненти кажуть, що це фейк і насправді закон не працює. Але те саме ви казали і про зняття депутатської недоторканності. Чому ж тоді вперше в історії України депутат провладної, президентської партії після публікації відео від НАБУ вже через два дні отримує підозру, а через тиждень опиняється в СІЗО? *(Шум у залі)*. А на контраргумент про вихід під заставу скажу: прочитайте, що з цього приводу я пропонував у своїй програмі. Як би там не було, це історичний прецедент і не єдиний.

Те, що обіцяли всі депутати 28 років, ми зробили за чотири місяці *(Оплески)*. Зняли депутатську недоторканність. За кнопкодавство... *(Шум у залі)*. Все нормально, сідайте. Давайте далі. Спокійно! Спокійно!

За кнопкодавство – кримінальна відповідальність. За прогули – штраф. Ми позбавили державного фінансування партії, які не потрапили в Раду. І я пишаюся, що «Слуга народу» – єдина партія у дев'ятому скликанні, яка відмовилася від цього фінансування та віддала його на боротьбу з COVID-19 *(Оплески)*.

Ми ухвалили Виборчий кодекс з відкритими списками та ліквідували мажоритарку. Відбулося повне перезавантаження політичної системи. Сьогодні в Україні немає жодного чиновника, який думає, що він недоторканий або вічний, неважливо, голова ОДА, Генеральний прокурор, Прем'єр-міністр. Немає результату – немає тебе на цій посаді. Крапка. Бо це філософія мого наступного пункту – не людина для держави, а держава для людини. Це новий формат відносин між державою та громадянином, де держава – це сервіс, зручний і зрозумілий.

Для цього ми створюємо «державу в смартфоні». Вже 26 мільйонів українців можуть користуватися додатком «Дія» та цифровим посвідченням водія, свідоцтвом про реєстрацію транспортного засобу, паспортом просто у смартфоні або отримати дозвіл на будівництво в електронному кабінеті забудовника без участі чиновника, не відходячи від комп'ютера, зареєструвати

бізнес за 15 хвилин – швидше, ніж у більшості країн світу (*Оплески*). Молоді батьки можуть користуватися сервісом «е-Малятко» та отримувати послуги за однією заявою в пологовому будинку або онлайн. Ми стали першою (першою!) країною у світі, що має цифровий паспорт, за допомогою якого можна подорожувати або відкривати навіть банківський рахунок онлайн (*Оплески*).

І це лише початок шляху до цифрової держави. 2021 рік стане початком входження країни у режим *paperless*. Жодна державна установа не зможе вимагати від українців жодних довідок, витягів чи інших папірців для отримання державних послуг. Наша мета на найближчі роки – 100 відсотків державних послуг онлайн (*Оплески*). А на наступних президентських виборах громадяни повинні мати можливість за бажанням голосувати в Інтернеті (*Шум у залі*).

Цифрова країна – це не лише зручно, це країна, де бюрократія та корупція стануть нетиповим явищем, це потужний економічний розвиток, бо частка цифрової економіки у світі швидко зростає. Місяць тому я підписав указ про сприятливі умови для розвитку ІТ-індустрії. Україна вже стає світовим ІТ-хабом. Ми також створюємо унікальну у світі віртуальну економічну зону «Дія. Сіті» зі спеціальним податковим, фінансовим і правовим режимом. Цей проект забезпечить розвиток креативного бізнесу та залучення іноземних інвестицій.

Такі ідеї повинні об'єднувати Україну, так само як і ідеї, що українці мають жити гідно та бути заможними. Заради цього ми ухвалюємо закони, на які бізнес, інвестори та міжнародні партнери чекали довго.

Завданнями моєї програми були детінізація економіки, розвиток внутрішнього виробництва, доступне кредитування. Далі – про конкретні кроки на цьому складному шляху.

Ми ліквідували монополію «Укрспирту» та вивели цю галузь із тіні. Минулого тижня вже приватизовано перший спиртовий завод. Слід продовжувати цей процес, який у перспективі має збільшити надходження до казни майже у вісім разів (*Оплески*).

По всій країні закрито тисячі підпільних казино. Ухвалено закон про легалізацію грального бізнесу. Те, що роками існувало в тіні, вже наступного року з першими ліцензіями має принести до бюджету 5 мільярдів гривень.

Закрито майже тисячу нелегальних заправок. Зокрема, завдяки цьому офіційні мережі АЗС знизили ціни на бензин (*Оплески*).

Облікова ставка Національного банку України з 17 відсотків у квітні 2019 року знижена до рекордних за історію 6 відсотків (*Оплески*). Що це дає? Це іпотека на житло не під 25 відсотків, а під 10 відсотків і менше. За один рік, уявіть собі, вона вже з'явилася. Це кредити бізнесу не під 20 відсотків, а під 5, 7, 9 відсотків. До речі, менше ніж за рік за програмою «Доступні кредити 5-7-9 %» малий та середній бізнеси вже отримали більше 10 мільярдів гривень (*Оплески*).

Ухвалено Закон «Про концесію». Проведено конкурси з концесії морських портів «Ольвія» та «Херсон», які залучили інвесторів з Катару, Грузії, Швейцарії.

Ми почали масштабну приватизацію. Важливо: мова не про стратегічні об'єкти держави, а про сотні неефективних підприємств, де були лише корупція та борги. Вчора вони приносили державі збитки, а вже сьогодні – мільярди. Наприклад, готель «Дніпро». До речі, він та ряд інших об'єктів стали першим в історії майном, що перебувало в користуванні Президента України і було передано на приватизацію (*Оплески*).

Ми забезпечили енергетичну безпеку та підписали новий п'ятирічний контракт з «Газпромом» на транзит газу, а також отримали 3 мільярди доларів США, виграних у Стокгольмському арбітражі. Ми починаємо опалювальний сезон з рекордними запасами газу та вугілля (*Оплески*).

З 1 вересня мінімальну заробітну плату збільшено до 5 тисяч гривень, у січні 2021 року вона буде становити 6 тисяч, у липні – 6,5 тисячі. Відбулася індексація пенсій та збільшення пенсій громадянам похилого віку. Додаткові 3 мільярди гривень направлено на підвищення пенсій людям, старшим за 80 років, наступного року – людям, старшим за 75 років.

Важлива наша обіцянка та, без перебільшення, історичне рішення – це запуск в Україні ринку землі (*Оплески*). Величезний спротив цій реформі, маніпуляції та міфи, бажання політиків та окремих бізнесів зберегти «сірий» ринок, на якому за цей час ними було вкрадено 5 мільйонів гектарів землі (*Оплески*). Ми зробили цю реформу для людей. Право купівлі отримають лише українці. Є обмеження максимальної площі у власності однієї особи та пільгові умови українським фермерам. І поки політики в один голос переконували, що ми відібрали в українців землю, я підписав указ про передачу сільськогосподарських земель з державної до комунальної власності (*Оплески*). Місцеве самоврядування отримає у власність понад 2 мільйони гектарів землі. Це кошти від землекористування, які можна використовувати для розвитку та добробуту своїх громадян.

Зрозуміло, що коронакриза не зробила винятку для економіки України, але всі кризи минають, мине і ця, а ми вийдемо з неї сильнішими.

Ми намагалися зрозуміти, що не так було зроблено в управлінні економікою за багато років і як це виправити. Уряд провів повноцінний аудит держави і протягом двох тижнів представить його результати. Нарешті. Та вже сьогодні ясно – попереду багато роботи, а пріоритети зрозумілі: треба зменшити частку держави в економіці, розвивати державно-приватне партнерство.

Наш фінансовий ресурс обмежений. Так, ми не можемо задовольнити всіх, але маємо допомогти тим, хто допоможе іншим. Це проекти з високим мультиплікатором, які повертають інвестиції через податки та створюють нові робочі місця. Податок на виведений капітал та нульова декларація. Досить уже безкінечних дискусій на цю тему. Час поставити крапку в цьому питанні, і я готовий це зробити. Я доручаю уряду врахувати ці та інші важливі напрями.

І найголовніше, Україні потрібна повноцінна стратегія розвитку. Не на два, три, п'ять років – досить міряти розвиток України політичними каденціями. Нам потрібне чітке бачення, куди і чому має рухатися наша економіка до

2030 року. Знаю, що така робота велася урядом. Тому разом з результатами аудиту нашої держави чекаємо на презентацію економічних векторів України до 2030 року (*Оплески*).

Насправді, ви знаєте, існує ще один напрям, який може і має наповнювати державний бюджету України, – це ефективна протидія корупції. У моїй програмі написано: «Не боротьба з корупцією, а перемога над нею». Та є підозра, що правоохоронні органи дочитали речення не до кінця і сприймають як завдання лише першу частину – «не боротьба з корупцією».

Скажу чесно, відкрито: мені це набридло. У нас нульова толерантність до корупції. Це підтверджують наші партнери в Європейському Союзі, США. Та чи достатньо Президенту не красти, щоб не крали інші? (*Оплески*).

Люди кажуть: весна прийшла, де посадки? Вірите чи ні, але саме цим питанням та словами, які не можна казати на телебаченні, я починаю кожну нараду з керівниками всіх наших правоохоронних органів. Щоразу я нагадую їм, що створено всі умови, будь ласка, ми повернули кримінальну відповідальність за незаконне збагачення, є можливість конфіскації незаконних активів, повна оперативна незалежність НАБУ і САП, якої не було з 2015 року, запустили роботу Вищого антикорупційного суду, перезавантажили НАЗК. Вони казали: нам заважають тільки телефонне право та відсутність політичної волі. Воля є. Телефонного права немає. Опоненти заявляють, що це не так. То скажіть, де ж той телефон? Може, хоч так буде результат? (*Оплески*). Бо зараз законодавчі, оперативні, матеріальні, психологічні умови є, а реального результату поки що немає.

Я не маю права втручатися у вашу роботу, але маю право дати їй оцінку. Моя оцінка – незадовільна, та я вірю, її можна і потрібно виправити. Я прошу народних депутатів України зосередитися на Антикорупційній стратегії на найближчі чотири роки. Так, за ці роки вже написано чимало стратегій, і вони не гарантують результату. Але я не заспокоюся і доведу всім, що Україна без корупції – це не фантастика, це має бути реальністю. І мені байдуже, скільки заради цього потрібно буде змінити наших керівників правоохоронних органів, міністрів, інших керівників (*Оплески*).

Не менш важливою є робота наших суддів. Так, я погоджуюся з міжнародними партнерами щодо необхідності судової реформи, але, впевнений, нікому не потрібна реформа лише заради слова «реформа».

За роки незалежності кожна нова влада починала реформу судової системи. У підсумку – уряди, парламенти, президенти в країні змінюються, а судова система залишається. «Об'єктивне, неупереджене, справедливе правосуддя» – звучить для громадян незнайомо, ніби слова іноземного походження.

Нам потрібні зміни, не перефразовані думки з попередніх варіантів судової реформи, а дієві рішення. Саме на них я чекаю від відповідної правової комісії, що була створена в Офісі Президента.

Нам потрібна Україна, де корупції немає, а чесні суди є. Цього хочуть усі наші громадяни, цьому аплодують усі наші міжнародні партнери.

До речі, як би дехто не переконував і не старався, міжнародна коаліція продовжує підтримку України. Більше того, вона виходить на новий рівень. Ми зберегли двопалатну підтримку Сполучених Штатів Америки, Україна та Велика Британія офіційно стали стратегічними партнерами. На безпрецедентний рівень вийшли відносини України та Туреччини. Надійним партнером, без перебільшення, міжнародним побратимом для нас залишається Канада. А всі експерти відзначають, що цьогорічний саміт Україна – ЄС та спільна заява чи не вперше так яскраво підкреслюють партнерство України та Європи (*Оплески*).

Відзначають наші успіхи, зокрема відчутний прогрес виконання Угоди про асоціацію, всі передумови для промислового безвізу, Угоди про спільний авіаційний простір з ЄС, поглиблення інтеграції українських ринків з європейськими, а ще чіткий меседж – безвізовому режиму України з Європою нічого не загрожує, хто б там що не казав (*Оплески*).

Це стосується і співпраці з Міжнародним валютним фондом, яку ми продовжуємо, так само як і зі Світовим банком, так само як і з ЄБРР.

Сьогодні ми фактично заново будуємо конструктивний діалог і добросусідські відносини з Угорщиною, Румунією, Польщею. Разом з Польщею та Литвою ми заснували «Люблінський трикутник». Це платформа політичної, економічної та соціальної взаємодії.

І непомітною та, справді, важливою перемогою на світовій арені я вважаю ще один факт: на міжнародному рівні зникла фраза «світ втомився від України» (*Оплески*). Ми надали іміджу нашої держави нового змісту, на Україну почали дивитися по-новому, сприймати як конструктивного, надійного, а отже, рівноправного гравця, як країну, що цінує будь-яку підтримку та сподівається передусім на себе, бо розуміє, що ніхто за нас не втілить перетворення, ніхто за нас не побудує успішну країну.

Ми стали проактивними, і в цьому контексті слід відзначити нашу ініціативу про створення у Києві штаб-квартири міжнародного офісу з протидії дезінформації та пропаганді. Україна має реальний досвід такої протидії. До речі, декого з присутніх у залі запрошую доєднатися до участі в статусі знаних експертів зі створення фейків та дезінформації (*Оплески*). Нехай ваш досвід, дійсно, послужить трішечки державі.

Шановні друзі, слід визнати, тема COVID-19 заповонила весь простір, але водночас це не єдиний виклик для медичної галузі. *Facebook, Instagram* і мій робочий стіл були заповнені зверненнями лікарів щодо другого етапу медичної реформи. Існував ризик звільнення 50 тисяч медиків і закриття більше 300 лікарень. Під загрозою опинилася екстрена медична допомога, багатопрофільні лікарні, онкоцентри, госпіталі ветеранів, більшість дитячих лікарень, психіатрична та туберкульозна служби.

Усього цього ми не допустили. Не допустили, щоб дитячі лікарі поїхали за кордон і відбулося катастрофічне зростання дитячої смертності чи щоб у найближчі два роки захворюваність на туберкульоз зросла на третину.

Знаю, тема медичної реформи викликає жваві суперечки. Знаю. Та давайте визнаємо правду – ця реформа має як беззаперечні переваги, так і відверто

слабкі місця. Наше завдання – зберегти позитивні моменти та виправити всі ці помилки. Реформою мають бути задоволені і пацієнти, і медики всіх рівнів.

Крім того, чекаю від профільного комітету та міністерства на модель страхової медицини, яка могла б з'явитися нарешті в Україні (*Оплески*).

Я хочу відзначити створення та розвиток системи трансплантології. Найближчі два-три роки має працювати мережа трансплантаційних центрів. Це допоможе зберегти багато життів українців без необхідності робити дорогі операції десь там за кордоном.

Надважливим є підвищення заробітної плати медикам. З 1 вересня це зроблено на 25, 50 та 70 відсотків. Це тільки початок. Згідно з планом Міністерства охорони здоров'я у 2021 році мінімальна заробітна плата лікаря має бути 20-25 тисяч гривень, медичної сестри – 15 тисяч гривень, молодшого медичного персоналу – до 10-12 тисяч гривень (*Оплески*).

Переконаний, що наступними мають бути освітяни та наші науковці (*Оплески*). Є одна характерна річ, яка об'єднує всі успішні на сьогодні країни. На початку свого шляху всі вони інвестували в освіту. Всі країни надали їй стратегічного значення.

Сьогодні ми намагаємося рухатися тим самим шляхом, паралельно розв'язуючи проблеми, які існують в усіх ланках української освіти. Це доступність та якість дитячих садків, підвищення престижу професії вчителя та заробітних плат, створення сучасної інфраструктури – нових садків і шкіл.

Ми почали відновлення професійно-технічної освіти, яку руйнували останні 20 років (*Оплески*), хоча кваліфіковані робітничі кадри сьогодні вкрай потрібні країні.

Ми приділяємо особливу увагу вищій освіті. Вона має готувати конкурентоспроможних у сучасному світі професіоналів, що відповідають тенденціям нашої та світової економіки.

І, звичайно, наука, яка завжди є драйвером для інновацій та економіки. Розвиток науково-дослідної інфраструктури та підтримка талановитих українських науковців мають стати пріоритетом для держави. Освіта і наука – це галузь, де результат непомітний швидко, але зрештою є визначальним.

І проте, де результат, навпаки, помітний досить швидко. Для реалізації пункту програми «Комфортна країна» ми почали «Велике будівництво». І це не просто назва чергової державної програми. Всі бачать, що в країні, дійсно, іде велике будівництво (*Оплески*). Ми зшиваємо Україну не лише ідеями, не лише словами, а й дорогами та мостами. Цього року – це 4 тисячі кілометрів доріг державного значення, 2 тисячі – місцевого значення, 100 шкіл, 100 садочків, 100 спортивних об'єктів, 210 приймальних відділень з новітнім медичним обладнанням. Коли ми озвучили ці цифри на початку року, багато хто не вірив, але більшість із цих об'єктів уже готові, і до кінця року, як ми обіцяли, ми виконаємо весь цей план (*Оплески*).

Інколи звучить критика, мовляв, ми закінчуємо деякі об'єкти попередньої влади. Ключові слова «ми закінчуємо» (*Оплески*). Не затагуємо на роки, не

розпилюємо кошти на їх будівництво (*Шум у залі*), а закінчуємо. Якісно, до речі, і швидко (*Оплески*).

Більше того, ми закінчуємо об'єкти не лише попередньої влади, а і їхніх попередників, і попередників попередників. Приклад – лікарня «Охматдит» (*Оплески*), яка відкрита після реконструкції влітку, та запорізький міст – найвідоміший довгобуд країни (*Оплески*). Сьогодні там уже йдуть активні роботи, і ми обов'язково завершимо цей об'єкт. Ми, а не наступні політики (*Оплески*).

«Велике будівництво», незважаючи на давню традицію української політики, не закінчиться після місцевих виборів, а стане ще масштабнішим. Крім нових доріг, шкіл, садочків і лікарень, ми почнемо реставрацію українських замків, театрів, музеїв, об'єктів культурної та архітектурної спадщини нашої Батьківщини (*Оплески*).

Ми також готуємо програму «Україна – чемпіон!» У кожному регіоні країни має бути велика сучасна спортивна арена, кожна з них носитиме ім'я видатного українського чемпіона (*Оплески*).

Комфортна країна неможлива без повноцінного покриття швидким Інтернетом та сучасних реконструйованих чи нових аеропортів у кожному регіоні. Щодня ми працюємо над цим, щоб зробити країну, де громадянам буде максимально комфортно жити, якою вони із задоволенням мандруватимуть, яку будуть відвідувати мільйони туристів з усього світу.

Дорогі українці! Ви знаєте, вічно можна дивитися на три речі: як горить вогонь, як тече вода та як політики говорять про проблеми в Україні. Але від того, що ми будемо говорити, проблеми не зникнуть. Потрібно працювати. Я знаю, що є величезна кількість важливих і проблемних для України питань, про які сьогодні ми не поговорили. Якби я торкнувся кожного з них, це послання затягнулося б до 2024 року та наступних президентських виборів. Тому – менше слів.

Я знаю і про всі пункти моєї програми, які поки що не виконані. Я знаю. Вони щодня вказують мені шлях, дають енергію, щоб втілити мою мрію. Я хочу передати наступному Президенту України ось цю програму, де кожен пункт буде відзначений галочкою як виконаний, і щиро сказати вам: дорогі українці, мені перед вами не соромно! Це мрія (*Оплески*).

Наостанок. 25 жовтня в Україні відбудуться місцеві вибори, дуже важливі не для політичних партій, а для вас, шановні громадяни України, для розвитку і добробуту ваших міст, сіл, ваших громад. У цей день я поставлю вам п'ять запитань і чекатиму відповіді (*Шум у залі. Оплески*). А сьогодні я поставлю важливі, відверті запитання самому собі й одразу на них відповім.

Чи думав я рік тому, що змінювати країну на краще буде настільки складно? Ні.

Чи змінив би я своє рішення, якби тоді знав про це? Ні.

Чи вдасться все нам з вами? Так!

Слава Україні! (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, з вашого дозволу я зроблю два оголошення, а після того – надійшли заяви від чотирьох фракцій з проханням оголосити дві перерви, які вони готові замінити на виступи.

Шановні колеги, відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «*Intermarium*». Співголовами цього об'єднання обрано народних депутатів України Батенка Тараса Івановича, Верещук Ірину Андріївну, Білозір Ларису Миколаївну, Цимбалюка Михайла Михайловича, Завітневича Олександра Михайловича, Клименко Юлію Леонідівну, Наталуху Дмитра Андрійовича, Забуранну Лесю Валентинівну, Овчинникову Юлію Юріївну, Мережка Олександра Олександровича, Савчук Оксану Василівну та Федину Софію Романівну.

Ще одне оголошення. Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Парки та рекреація». Співголовами цього об'єднання обрано народних депутатів України Кривошеєва Ігоря Сергійовича, Овчинникову Юлію Юріївну та Нальотова Дмитра Олександровича.

Далі, шановні колеги, надійшла заява до президії: «Відповідно до пункту 15 частини першої статті 27 Регламенту вимагаємо оголосити перерву для проведення консультацій із заміною на виступ». Це фракції «Голос» і...

Слово надається сьогоднішньому іменнику Ярославу Івановичу. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго ранку, шановні друзі! Не можу не відреагувати. Виступ попереднього оратора був яскравий: півзалу – сміялося, півзалу – аплодувало. Вміє тримати зал. На жаль, не так вміє тримати економіку.

Тому я хотів би сьогодні, у своє свято, звернутися з одним запитанням. Тут повинен стояти не опозиційний депутат, тут повинен стояти міністр розвитку економіки, але його немає, і він не закликає до цього. Тут повинен стояти міністр охорони здоров'я як керівник групи по боротьбі з COVID-19, але від проблем він тримає соціальну дистанцію. Це питання повинен був порушити Президент України, але у своєму виступі він промовчав.

Це запитання, яке, справді, ставлять, на кухнях у Яготині, Ірпені, Краматорську, Маріуполі, Львові та Чернівцях: як далі працюватиме країна?

Я його спрощу. Питання: чи закриють економіку знову на карантин, чи повісять на підприємстві великий амбарний замок? Питання: чим далі люди платитимуть за працю? Питання: як далі люди зароблятимуть? Питання: чи буде знову впроваджений жорсткий карантин?

Я розумію, що це запитання незручне для влади під час виборів, але, шановні друзі, ми не можемо далі чекати. Кожен тиждень ми отримуємо одне й те саме запитання: як далі працюватиме економіка? Я розумію, що ми хотіли б, щоб усі дотримувалися соціальної дистанції, щоб усі дотримувалися тих заходів, які рекомендовано. Але давайте скажемо чесно: кухарка з Сум, перукар з Черкас і будівельник з Полтави не можуть піти на карантин. Ну, не можуть. Кожен з них розуміє цифри, розуміє те, що в лікарнях не вистачає ліжок, розуміє, що поширюється коронавірус, але їм треба годувати сім'ї. Тож, на жаль, ми не можемо закрити нашу економіку, не маємо права. Тому якщо ми зробимо цю зупинку, вона буде останньою і кінцевою для нашого бізнесу.

Шановні колеги, я розумію, що у вас багато питань перед виборами. Я розумію, що питання карантину та роботи бізнесу наразі не на першому місці для вас. Але зараз нам усім разом незалежно від політичних сил треба вимагати одного – чіткого розуміння, як далі працюватиме економіка, тому що вибори пройдуть, а проблеми бізнесу, проблеми економіки, проблеми наших людей залишаться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще одна заява від фракції «Батьківщина» та групи «Довіра» з вимогою оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні друзі! Я думаю, що зараз парламент напередодні історичного рішення. Чи ми живемо в країні суфлера чи живемо в Україні? Це рішення нам треба ухвалити стосовно того, що далі буде з карантинном. Карантин – це не закриття підприємств і мільйони людей на вулиці. Карантин – це працюючі заводи і фабрики, які сплачують податки до бюджету, на які створюється не країна мрій, а на які закуповується обладнання для лікарень, на які будуються нові лікарні. Це не закриті ринки і сфера послуг, а це податки, за які оплачується героїчна праця наших лікарів і молодшого медичного персоналу. Карантин – це не закриті дитячі садки та школи і батьки, які сидять дома без допомоги. Ні, це працюючі дитячі садки і школи, це наші студенти, які вивчають предмети, включаючи найважливіші, не в Інтернеті, а в реальному житті. Карантин – це не умови, в яких країна

фактично буде поставлена на коліна, а це та постанова, проект якої запропонувала Юлія Тимошенко та інші народні депутати, за яким усі кошти повинні бути направлені на підтримку охорони здоров'я, на підтримку тих, які героїчно там працюють, на захист людей, а не на закриття економіки.

Не можна вбивати економіку карантинном. Можна робити лише одне: країна дасть відповідь на все, що було, 25 жовтня. На жаль, уже дає відповіді. Коли лише 2 відсотки населення заявляють, що за останні 1,5 року життя в них покращилося, а 98 відсотків вважають, що або не змінилося, або погіршилося, – це вирок. Я думаю, що далі в нас ситуація виключно одна: чи 25 жовтня ми дамо відповідь і зрозуміємо, що країна суфлера і країна Україна – це дві різні держави, народ України і ті, які думають, що розуміють, як живе народ України, – це різні люди.

Тому в нас є один варіант: зараз прийняти проект постанови і таким чином відкрити економіку, але захистити наших громадян від тієї страшної навали з якою, на жаль, влада не впоралася.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу запросити народних депутатів до сесійного залу. Переходимо до розгляду питання порядку денного. Але спочатку нам необхідно прийняти рішення про його включення до порядку денного сесії.

Шановні колеги, вашій увазі пропонується проект Постанови «Про заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) та захисту всіх систем життєдіяльності країни від негативних наслідків пандемії та нових біологічних загроз» ([№ 4228](#)). Це питання у винятковому порядку було винесено на засідання Погоджувальної ради. Проект постанови підписали представники майже всіх депутатських фракцій та груп, представлених у парламенті, він підтриманий профільним комітетом. Думаю, в умовах непростой ситуації та викликів, які сьогодні стоять перед державою, ми як відповідальний парламент повинні приймати рішення, швидко реагувати на всі виклики та загрози.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту постанови № 4228. Для включення необхідно 226 голосів. Прошу приготуватися до голосування.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про застосування процедури *ad hoc* щодо розгляду проекту постанови та прийняття рішення щодо нього на цьому пленарному засіданні. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Шановні колеги... З обговоренням?

До слова запрошується народний депутат України Тимошенко Юлія Володимирівна.

Поки Юлія Володимирівна йде до трибуни, хочу запропонувати вам після розгляду проекту постанови, без оголошення перерви з 12.00 до 12.30, одразу перейти до заслуховування інформації міністра охорони здоров'я. Немає заперечень? Дякую.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, вам слово. Ні, почекайте. Мені підказують, що ми не проголосували за скорочену процедуру розгляду питання.

Шановні колеги, прошу проголосувати за розгляд даного проекту постанови за скороченою процедурою.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я одразу хочу сказати, що це спільний документ практично всіх фракцій. Над його розробленням працювали всі, щоб він був дієздатний, конкретний, а, найголовніше, вирішувалися ті питання, з якими сьогодні стикаються люди, в тому числі медики.

Що насамперед пропонується в цьому проекті постанови? Ми міняємо місцями хворих і здорових людей, а саме: хворих залишаємо вдома, тестування проводимо вдома, лікування – вдома або в стаціонарі, щоб хворі не їздили по місту, а отримували допомогу вдома або в лікарні, а здорових людей забезпечуємо усіма засобами захисту (маски, перчатки, ласти, космічні костюми), і – на роботу, працювати, жити нормальним життям. У принципі, це питання можна вирішити.

Перше. Передбачається введення в дію єдиної гарячої лінії, як колись було «03», але не для того, щоб посилати людей до сімейного лікаря або ще кудись, а щоб громадяни мали можливість повідомити симптоми коронавірусу та викликати в залежності від стану швидку або мобільну бригаду допомоги.

Друге. Передбачається безкоштовне масове тестування населення, в тому числі на дому, та безкоштовні ліки для тих, хто захворів.

Проектом постанови передбачається: інвентаризація всіх лабораторій у країні, які тільки є, та утворення нових, щоб мати можливість безкоштовно лікувати людей за рахунок державного бюджету; виплата 300 відсотків надбавки, і не похвилинно, а від окладу, для всіх без виключення медиків та немедичного персоналу, які задіяні в лікуванні ковіду, що є дуже важливо. Тут чіткий алгоритм, як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Час для всіх однаковий. Дякую.

До слова запрошується голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Радущий Михайло Борисович.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування сьогодні, зранку, розглянув проект постанови № 4228 та підтримав ініціативу щодо утворення Національного штабу протидії біологічним загрозам під головуванням Президента України. Разом з тим, під час розгляду проекту постанови комітет висловив низку зауважень та пропозицій до нього, викладених у висновку, а саме: передбачити механізм, який дозволить закону про страхові виплати медикам працювати на практиці; скоригувати норму стосовно субвенції, яка надається лікарням, що приймають інфікованих хворих; передбачити обов'язок уряду забезпечити, принаймні, 40 відсотків населення безкоштовною, безпечною та якісною вакциною після її появи; розробити алгоритм розгортання тимчасових шпиталів із забезпеченням відповідного фінансування; створити електронний реєстр та базу даних про підтвержені випадки.

Враховуючи вищевикладене, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України (до речі, цей проект постанови підтримали практично всі депутатські фракції та групи) включити проект постанови № 4228 до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, за результатами розгляду прийняти його в цілому з урахуванням пропозицій, наданих у висновку комітету, та доручити комітету під час підготовки тексту проекту постанови на підпис Голові Верховної Ради здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання. Прошу зал підтримати даний проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Борисовичу.

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Молоток Ігор Федорович.

Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Послухавши виступ Президента, ми й не знали, що в нас усе так прекрасно. Ви знаєте, країні все-таки не до сміху. А трибуна і сцена – це різні речі. Зараз мільйони людей дивляться і слухають, як влада і уряд не здатні захистити націю від викликів, як влада в умовах пандемії піариться, особливо перед виборами 25 жовтня, що нагадує «пир во время чумы».

Як парламент може аплодувати на слова Президента про смертність від COVID-19 в країні? Ми це досягли. І це в день, коли зареєстрували рекордну кількість смертей. Людей уже нудить від цинічної брехні, яка лунає від

Міністерства охорони здоров'я, уряду в цілому за останні півроку боротьби з COVID-19. Люди відкладають гроші на так званий ковідний пакет, який має забезпечити держава, як на свій останній, «чорний», день.

Тому наша політична сила – партія «За майбутнє», гадаю, до цього приєднаються всі інші політичні сили парламенту, збрала вже близько 0,5 мільйона підписів за відставку міністра охорони здоров'я. Сьогодні питання боротьби з коронавірусом є питанням національної безпеки.

Президент Зеленський поставив незадовільну оцінку парламенту. Очевидно, це справедлива оцінка монобільшості. Ми так само чекаємо на негативну оцінку уряду. І не будьте, як казав Василь Стус, кублом злодіїв, гвалтівників, які, як партія більшовиків, засіли сьогодні в парламенті. Думаймо про народ!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васильченко Галина Іванівна.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! У руках я тримаю закон України, прийнятий 7 травня, в якому запропоновані дуже важливі речі щодо протидії коронавірусу.

Перше. Широкомасштабне тестування. Тобто в Україні мають тестувати людей як з симптомами, так і контактних, і медиків, і представників Національної поліції. Колеги, ви зараз бачите в Україні широкомасштабне тестування? І я не бачу. Я бачу людей, яким або не роблять тести, або які чекають результатів своїх тестів пару тижнів, коли вони вже їм непотрібні.

Друге. Підготовка лікарень до другої і третьої хвиль, а також тимчасових шпиталів. Колеги, 7 травня ми за це голосували. На сьогодні в нас підготовлені лікарні? Ні. Хворих немає де розмістити, їх кладуть у коридорах або відправляють додому. І це при тому, що кошти на все це були, але Міністерство охорони здоров'я не виконало норм цього закону.

Колеги, пам'ятаєте, ми дуже раділи, що впровадили страхування для медиків? Так ось був медик Олег Гайда, який, на жаль, помер 30 червня, і зараз його син оббиває пороги соціальних служб і судів, щоб отримати передбачену законом допомогу.

Цей проект постанови є правильним. Ми подали до нього дуже багато корисних коментарів. Але, на превеликий жаль, норми цього проекту постанови

залишаться на папері, поки Міністерство охорони здоров'я на чолі з паном Степановим і далі провалюватиме виконання всіх наших рішень. Тому давайте в пакеті розглянемо ще й проект постанови про його відставку. До речі, такий проект фракція «Голос» зареєструвала ще в липні. Приєднуйтеся, колеги. Ви збираєте підписи людей, то всі люди проти цього міністра. Давайте відправимо його у відставку (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамоян Суто Чолоєвич.

МАМОЯН С.Ч., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Що ми почули буквально декілька хвилин тому? Це було не звернення Президента до Верховної Ради України, а виступ керівника конкретної політичної сили виключно з однією метою – піару власної партії, назва якої «Слуга народу». Ми не побачили жодної конкретної пропозиції, а виступ виглядав як обіцянки на обіцянки. І це дуже-дуже прикро, і точно не личить Главі держави.

Чого лише варта заява про очолення штабу протидії COVID-19! По-перше, COVID-19 вже у нас вісім місяців, а очолити штаб хочуть тільки сьогодні. А де, пане Президенте, ви були вісім місяців? Нічого не було, «нічого не видели, пронесет». По-друге, це не є вашими повноваженнями. Це повноваження виключно уряду. Хочете працювати замість Прем'єр-міністра, тоді переїжджайте в іншу будівлю або читайте Конституцію.

Сьогодні ми вимагаємо всі кошти ковідного фонду спрямувати виключно на забезпечення заходів з ліквідації наслідків пандемії, захисту наших громадян, насамперед наших лікарів. Тому що спрямували на дороги, але ми цих доріг не бачимо. Де 6000 кілометрів? Розходяться по кишнях. І це буде наступна корупційна хвиля, яка знищить нинішню владу. Сьогодні ми відчуваємо абсолютну бездарність, безвідповідальність щодо використання державних коштів в умовах глибокої кризи. А з сьогоднішнього виступу Президента можна зробити висновок, що «все хорошо, прекрасная маркиза». Але ж «лошадь уже сдыхает»!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна.

Сюмар Вікторія Петрівна.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Знаєте, я багато цинізму бачила в цій Раді. Але такого цинізму, як сьогодні, чесно скажу, ще не бачила. Я побачила банального піарщика і циніка, який на всьому святому вміє тільки піаритися, розказує, що він до двох революцій мав стосунок. Я до них мала стосунок, а не він! Де він тоді був? Він «членом» грав на роялі, коли ми стояли на всіх майданах країни.

Президент тут мав сказати, куди рухається країна – до Європи чи Росії, чи взагалі застигла на місці і зараз простоює. Президент мав сказати, що відбувається з армією, бо це його прямі повноваження, чому вона руйнується і чому він збирається її скорочувати, коли ми, вся країна її будували останні шість років.

Він називає країну на «ти». Я теж скажу: ти розказуєш про Крим, ти розказуєш про 2014 рік. Ти де був у 2014 році? Ти скільки відвоював метрів Української землі? У тебе є армія, якої не було в 2014 році. Ти віддав хоч один наказ про наступ? Ти відступив! Ти присвоюєш собі те, до чого не маєш жодного стосунку. «Охматдит»?! Ми будували його 10 років, і він був збудований на 90 відсотків. Твій бюджетний комітет забрав 140 мільйонів, і ти тоді пропіарився, що повернув 200 мільйонів (*Шум у залі*). Та верещіть, скільки завгодно, хоч оглухніть!

Ти розказуєш тут про програми. Ти розказуєш про ракетні програми чи погрожуєш Турчинову, який збудував ці ракетні програми, і до яких ти маєш нульовий стосунок? Ти розказуєш про силові структури і правоохоронні органи, які ти використовуєш для того, щоб розбиратися з опозицією, бо ти боїшся Порошенка, до якого тобі, як до неба рачки. Цинізм зашкалює! Правду треба говорити! Люди знають правду, вони живуть на реальній землі, а ти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч Олег Іванович. Потім – Тимошенко, і будемо переходити до голосування.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Ми будемо підтримувати запропонований проект постанови, який я як представник групи також підписав. Ситуація в країні, дійсно, дуже складна. Інфекційні лікарні переповнені, відсутні кисень, засоби захисту, апарати ШВЛ. Ми знаємо цю проблему реально, бо працюємо на місцях як депутати-мажоритарники. Є проблема і зі здачею ПЛР-тестів, тому що, якщо їх робити в приватній лабораторії, це дорого коштує, і не всі можуть собі це дозволити, а в державних лабораторіях це затягується в часі, результат приходиться через сім-десять днів, які є критичними, коли треба лікувати хворого. Тому МОЗу треба терміново включитися в цю ситуацію, якимось чином приводити її

в порядок. Керівництво держави, Президент мають взяти ситуацію під особистий контроль, бо тягнути далі нікуди, треба наводити лад з пандемією коронавірусу.

Ми будемо підтримувати цей проект постанови в цілому, до чого закликаємо всіх колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі бажаючі виступили? Тоді зараз – Юлія Володимирівна Тимошенко, і будемо переходити до голосування.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Отже, шановні друзі, проектом постанови передбачається: єдина гаряча лінія; безкоштовне масове тестування та безкоштовне тестування для тих у кого є симптоми; безкоштовні ліки та діагностика, у тому числі аналізи, для тих, хто лікується амбулаторно і в стаціонарі; доплата медикам та немедичним працівникам, які надають допомогу під час COVID-19, у розмірі 300 відсотків від окладу; медичне страхування на випадок захворювання на інфекційну хворобу у разі інфікування медичного працівника у розмірі 15 прожиткових мінімумів; розбудова лабораторних мереж (державних, приватних) із загальною потужністю – близько 100 тисяч ПЛР-тестів на добу; повне відновлення системи Державної санітарно-епідеміологічної служби; створення вітчизняних потужностей для виробництва ПЛР-тестів (у нас все є) за рахунок бюджетного фінансування. Голосуємо за!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому проекту Постанови «Про заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) та захисту всіх систем життєдіяльності країни від негативних наслідків пандемії та нових біологічних загроз» ([№ 4228](#)) з урахуванням пропозицій комітету та необхідних техніко-юридичних правок.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 308.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято. Я всіх вітаю!

Шановні колеги, переходимо до заслуховування інформації міністра охорони здоров'я України про заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби в Україні.

На засіданні Погоджувальної ради був запропонований такий регламент: виступ міністра охорони здоров'я України – до 20 хвилин, відповіді міністра охорони здоров'я на запитання від депутатських фракцій та груп – до 21 хвилини (1 хвилина – на запитання, 2 хвилини – на відповідь). Немає заперечень?

До слова запрошується міністр охорони здоров'я України Максим Володимирович Степанов.

СТЕПАНОВ М.В., *міністр охорони здоров'я України*. Добрий день, шановні колеги! Думати, що розповсюдження коронавірусу не залежить від кожного з нас, – це помилка. Якщо хтось вважає, що особисто від нього нічого не залежить, – це теж помилка. Вірус розповсюджується від однієї людини до іншої через повітря, дотики, звичайне спілкування. Можна скільки завгодно шукати крайніх, але ніхто особисто за вас не одягне маску, не помие руки та не відійде на два метри від скупчення людей. Від кожного з нас залежить, скільки людей захворіють завтра, через тиждень, через місяць. Вірус не щадить нікого. І, на жаль, світ ще не придумав кращої профілактики, ніж носіння масок, миття рук та дотримання дистанції.

Тому я закликаю кожного українця дотримуватися цих простих правил, і ви зможете врятувати життя. Або, навпаки, через нехтування цих простих правил ми опинимося в критичній ситуації, як це було навіть у розвинутих європейських країнах, коли статистика зашкалювала, не витримували медичні системи.

Понад місяць тому я так само стояв на цій трибуні і доповідав результати роботи за останні півроку, а саме: в якому стані українська медицина, в якому стані вона зустріла пандемію COVID-19, і який великий шлях було пройдено з квітня. Маючи 100 захворілих у квітні, ми були змушені піти на локдаун, а зараз система витримує десятки тисяч хворих. Так, не все ідеально. Є багато недоліків і проблем, які потребують швидких рішень. Але хочу звернути вашу увагу, що якби ми не наростили потужностей медичної системи для боротьби з COVID-19, то колапс настав би ще в липні.

Нагадаю, коли я прийшов у міністерство, для хворих на COVID-19 в українських лікарнях було всього 12 тисяч ліжко-місць, із яких близько 30 відсотків були обладнані киснем. Наша команда збільшила ці потужності втричі.

Пандемія прогресує по всьому світу в шаленій динаміці, щодня встановлюються нові антирекорди. Боротьба з вірусом – це боротьба за життя людей. Кожна одиниця в статистиці – це не просто число, це доля окремої людини.

На жаль, ліків від коронавірусу поки що немає ніде у світі. Захворіти може кожен, ніхто не застрахований, незалежно від статусу і рівня доходу. Людина, яка захворіла, стикається з усіма реаліями української медичної системи, якою 29 років нехтували і руйнували. Зараз ми по крупницях, крок за кроком, збираємо

нову медичну систему в умовах епідемії, найсильнішої за останні часи, з якою стикалося людство.

Життя людей є найважливішою цінністю. Саме тому перемога над епідемією була і залишається пріоритетом Президента Володимира Зеленського, уряду в цілому, Міністерства охорони здоров'я зокрема. Зараз, як ніколи, важливо об'єднати зусилля для розв'язання проблеми на всіх рівнях та за власним прикладом демонструвати необхідні дії.

За час пандемії вже захворіло 309 тисяч 107 українців. COVID-19 – це вже невід'ємна складова нашого життя, наша нова реальність. Найважливіше, що ми можемо зробити зараз, – допомогти максимально швидко до неї адаптуватися, щоб сповільнити розповсюдження вірусу і зменшити навантаження на медичну систему.

Стратегія боротьби з COVID-19 складалася і продовжує складатися з двох складових, про які я особисто та все міністерство щодня повідомляємо людям.

Перше. Дотримуватися правил, які попереджають захворювання. Міністерство охорони здоров'я розробило профілактичні заходи та наполягає на їх виконанні.

Друге. Процес лікування. Ми акцентуємо увагу на вдосконаленні схем лікування, наявності необхідного обладнання та умов для надання медичних послуг. Це стосується і підсилення сімейної медицини, щоб можна було на початковому етапі правильно виявляти хворих. Але важливо усвідомлювати, що ресурс має межу.

На жаль, під час пандемії пацієнти не одужали через інші захворювання. Онкологія, серцево-судинні захворювання та інші хвороби нікуди не поділися. Зараз у нас 36 тисяч ліжко-місць, і цю кількість ми постійно збільшуємо. Але може статися так, що буде просто не вистачати медичних працівників. У містах, де ситуація дуже напружена, медики працюють на межі людських можливостей. Тільки уявіть, коли хворого привезуть до лікарні, де буде і вільне ліжко-місце, і обладнання, і ліки, але, не дай Боже, не буде кому лікувати, тоді це все не має значення. Люди – це головне!

Я постійно кажу і буду повторювати: краща допомога лікарям від українців не хештеги чи аватарки у *Facebook*, а виконання правил безпеки. Чим дисциплінованіше ми всі будемо носити маски, мити руки та триматися подалі один від одного, тим повільніше розповсюджуватиметься вірус і тим менше буде навантаження на наших медиків.

Завдяки впровадженню адаптивного карантину ми змогли утримати оптимальний баланс між безпекою громадян та їхнім комфортним життям. Наше міністерство продовжує постійно нагадувати та роз'яснювати протиепідемічні правила. Ми фіксуємо постійне зростання кількості нових випадків, готуємося до будь-якого розвитку подій, у тому числі й до найгіршого сценарію.

А тепер щодо ліжко-місць. Нагадую, на початку епідемії коронавірусної хвороби в Україні для прийому хворих у нас було всього 12 тисяч 704 ліжка. Наразі їх кількість ми збільшили до 42 тисяч, до 10 листопада ця кількість збільшиться до 52 тисяч. З середини листопада 50 відсотків ліжок будуть підключені до кисню, а в грудні цей показник ми збільшимо до 80 відсотків.

За шість місяців ми збільшили кількість ПЛР-тестувань на добу з 200 одиниць до 35 тисяч, і далі показник щодня збільшуємо, і в середині листопада ми забезпечимо 50 тисяч ПЛР-тестувань на добу, а до кінця року – 75 тисяч.

Окремо хочу акцентувати увагу на тому, що додатково до тих коштів, які ми витратили з ковідного фонду, ми збираємося виділити на удосконалення лабораторної діагностики близько 2 мільярдів гривень, із яких 1,5 мільярда – на закупівлю експрес-тестів для антиген для проведення досліджень без використання лабораторних умов із розрахунку 1 мільйон тестів на місяць. Ці тести проводитимуться сімейними лікарями, мобільними бригадами та лікарнями.

Ми продовжуємо технічне дооснащення лабораторій, які знаходяться у сфері управління Міністерства охорони здоров'я, роботизованими автоматичними приладами, що дозволять отримати мінімальне залучення фахівців лабораторій. Для збільшення об'єму тестування також залучено обладнання лабораторних центрів СНІДу. Зараз відбувається завершальний етап випробувань вітчизняних тест-систем щодо дослідження методом ІФА на антиген до SARS-CoV-2.

У серпні 2020 року ліжко-місць з підведеним киснем було близько 8 тисяч. Їх кількість ми нарощували з квітня. При цьому на той момент у лікарнях перебувало лише 4800 хворих з підтвердженим діагнозом COVID-19. Зараз кількість ліжко-місць з підведеним киснем становить 15 тисяч. Це один із показників, який свідчить, що ми планомірно готували нашу систему охорони здоров'я до збільшення кількості хворих в осінньо-зимовий період. До середини листопада кількість ліжко-місць з підведеним киснем має становити 26 тисяч.

У лікарнях, визначених для прийому хворих з коронавірусною хворобою, є понад 4600 апаратів штучної вентиляції легень, наразі задіяно близько 10 відсотків. У 1,5 разу зросла забезпеченість моніторами пацієнтів, в наявності є 468 пересувних рентген-апаратів, що забезпечує потреби на сьогодні. Ми спростили процедури проведення кисневих магістралей, збільшили виробництво і поставку кисню, в тому числі забезпечення кисневими балонами та концентраторами.

Станом на 16 жовтня медичним закладам, які лікують хворих на COVID-19, Національною службою здоров'я перераховано 5 мільярдів 464 мільйони гривень, близько 6 мільярдів гривень – на здійснення доплат до заробітної плати медичним та іншим працівникам закладів охорони здоров'я, із яких з 1 вересня 2020 року вже виплачено 2 мільярди 234 мільйони гривень, а решту фінансування передбачено для виплат медичним працівникам до кінця року.

Окрім того, розподілені такі кошти: 911 мільйонів – на забезпечення готовності та реагування лабораторних підрозділів Міністерства охорони здоров'я (міністерством вже погоджено закупівлю 54 комп'ютерних томографів для лікарень на суму 774 мільйони гривень, до кінця року буде закуплено ще 107 комп'ютерних томографів), 572 мільйони гривень спрямовано в регіони на забезпечення подачі кисню до ліжкового фонду закладів охорони здоров'я (вже закуплено та доставлено до лікувальних закладів близько 6 мільйонів одиниць

засобів індивідуального захисту, ще 11 мільйонів одиниць буде поставлено до кінця року). Процес триває.

Ми розробили детальний план, що враховує спроможність системи охорони здоров'я і визначає алгоритм дій відповідно до чотирьох рівнів небезпеки. Цей план забезпечує надання медичної допомоги всім, хто її потребує.

Перший рівень. Ми зараз на ньому знаходимося. Щоденна кількість випадків у межах 5-7 тисяч. Таке навантаження система охорони здоров'я здатна витримувати. Хоча шість, навіть три місяці тому, таке було неможливо.

Другий рівень. Заповненість ліжко-місць фонду хворих на COVID-19 становитиме близько 70 відсотків у цілому по країні. При цьому орієнтовна щоденна кількість хворих з підтвердженими випадками COVID-19 становитиме 8-10 тисяч. На цьому рівні ми можемо опинитися в найближчі тижні. У цьому випадку ми збільшимо, як я вже сказав раніше, кількість ліжко-місць у всіх закладах охорони здоров'я на 30 відсотків від усього ліжкового фонду – до 52 тисяч, вже зараз розпочинаємо роботу щодо здійснення заходів, необхідних для розгортання тимчасових госпіталів поза межами закладів охорони здоров'я, забезпечимо збільшення кількості медичних працівників у всіх закладах охорони здоров'я, визначених для госпіталізації хворих на COVID-19, за рахунок залучення працівників з інших відділень та за рахунок заключення контрактів, посилимо контроль за виконанням обмежувальних заходів в усіх адміністративно-територіальних одиницях.

Третій рівень. Орієнтовна щоденна кількість хворих з підтвердженими випадками COVID-19 становить 11-15 тисяч, а заповненість ліжко-місць по всій країні, визначених для лікування хворих на COVID-19, становить не менше 85 відсотків. У цьому випадку додатково до заходів другого рівня ми будемо забезпечувати введення жорстких карантинних обмежень у країні із застосуванням повного переліку обмежень червоного рівня епідемічної небезпеки. Буде розпочато мобілізацію всіх медичних працівників та інших категорій працівників, організовано роботу відомчих закладів для цивільного населення та забезпечено роботу польових шпиталів.

І четвертий рівень. Щоденна кількість випадків близько 20 тисяч хворих на добу, ресурси системи охорони здоров'я вичерпані. У цьому випадку ми будемо змушені запроваджувати активацію протоколу медичного сортування з пріоритетом надання медичної допомоги.

Я впевнений, що ніхто не хоче, щоб країна опинилася на третьому чи четвертому рівнях. Останнім часом для народних депутатів України стало звичним ділом звинувачувати Міністерство охорони здоров'я в тому, що правила не діють. Колеги, ми розробили план, адаптували алгоритми, перезапустили вітчизняну епідеміологію, здійснили закупівлю препаратів та покращували умови роботи та захисту медиків.

Сьогодні, вперше після власного карантину, Верховна Рада зібралася. І я сподіваюся, що кожен у цій залі усвідомлює, наскільки страшна ця хвороба і наскільки важливо забезпечити виконання цих правил. Наголошую, боротьба

з коронавірусом – це питання не політичних інтересів, а життя людей. Прошу вас припинити політичні баталії і зосередитися на тому, щоб усіма можливими засобами переконати людей у необхідності виконання правил. Немає нічого ефективнішого, ніж власний приклад. А коли епідемію буде подолано, якщо захочете, ви можете знову повернутися до політичних звинувачень та спекуляцій. Але зараз у центрі уваги життя людей та збереження здоров'я громадян країни.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на запитання від депутатських фракцій та груп до міністра.

Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Прошу передати слово народному депутату Анні Скороход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна Скороход.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Запитання до пана міністра. Перше. Як відомо, із 65 мільярдів гривень фонду МОЗ освоїв лише 2 мільярди на доплату медикам, яку почали виплачувати лише з 20 вересня. Скажіть, у чому причина?

Друге запитання стосується апаратів ШВЛ, томографів, обладнання приймальних відділень та забезпечення кисневими масками. У витратах міністерства, в графі «освоєння коштів», на жаль, стоїть 0. Дайте цьому пояснення.

І запитання до пана Шмигала. Ви достроково розірвали договір оренди і забрали у Ріната Ахметова шахту «Добропіллявугілля», виплативши йому компенсацію 420 мільйонів за інвестиції. Які інвестиції? Звідки кошти? Хто за них платитиме? Хто сплатить упущену вигоду (3,6 мільярда гривень) для держави у зв'язку з розірванням договору оренди?

СТЕПАНОВ М.В. Дякую за запитання. Ми досить прозоро і чітко говоримо про те, що Міністерство охорони здоров'я не просто витрачає кошти, а саме в який спосіб забезпечує нашу медичну систему і засобами індивідуального захисту, і апаратами штучної вентиляції легень, і лікарськими засобами, розбудовує лабораторні центри.

Освоєння коштів. Це вислів, як на мене, суто український. Це коли кошти просто списуються з рахунків. Наша мета – ефективно витратити ці кошти. Це коли після сплачення коштів у наших лікарнях точно є забезпечення всім необхідним для надання медичної допомоги.

Щодо апаратів штучної вентиляції легень. Як я вже повідомляв, в нас 4600 апаратів штучної вентиляції легень, із яких на сьогодні задіяно 10 відсотків. Усі процедури проведені, договори укладені. Списання коштів з казначейських рахунків відбудеться після повного виконання всіх зобов'язань згідно з договорами. Така сама процедура і щодо забезпечення засобів індивідуального захисту, комп'ютерних томографів, інших програм.

Стосовно виплат медичним працівникам. Я ще раз наголошую, на доплату медичним працівникам передбачено 5 мільярдів 995 мільйонів гривень, яку, починаючи з вересня і до кінця року, буде виплачено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Верещук Ірина Андріївна.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Якщо можна, замість пані Верещук я поставлю запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бужанський Максим Аркадійович.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановний пане міністре...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон Бужанського (*Шум у залі*).
Вставте, будь ласка, картку.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Тиждень тому Кабінет Міністрів рекомендував місцевим радам достроково відправити на канікули навчальні заклади. Що відбулося? Десь канікули розпочалися раніше, десь – пізніше. Я вважаю, якщо дійсно є загроза епідемії, недоречно щось рекомендувати, потрібно вимагати. Якщо загрози немає, тоді навіщо створювати інформпривід? Це перше.

Друге. Є велика проблема з тестуванням громадян. Величезні черги ростуть швидше, ніж кількість хворих. Це вже дуже велика проблема.

СТЕПАНОВ М.В. Дякую за запитання. Рішення щодо канікул приймається безпосередньо на основі рішення власника установи освіти, а це виключно органи місцевого самоврядування. Відповідно до системи влади, яка є в нашій країні, Кабінет Міністрів може саме рекомендувати. У дітей розпочався навчальний процес. Для нас дуже важливо, і я на цьому неодноразово наголошував, щоб під час введеного адаптивного карантину був знайдений максимальний баланс між життям і безпекою. Ми не хотіли вводити суворі обмеження, як заборона навчального процесу, як у квітні, а зробили це саме через механізм канікул. Ми були впевнені, що місцева влада до нас прислухається. Дуже багато шкіл відправили дітей на канікули з 15 жовтня, а деякі

з понеділка, з 19 жовтня. Будемо мати велику надію, що це не вплине на кількість нових захворівших.

Щодо тестування. Ми знаємо про цю проблематику, бачимо, в яких містах вона виникає. Зараз це Донецька, Дніпропетровська, Харківська, Одеська області, місто Київ. Немає цієї проблеми в Закарпатті, Чернівцях та решти регіонів. Єдиний шлях – це той, яким ми йдемо з квітня, – постійне збільшення кількості ПЛР-тестувань. Закупуємо обладнання, навчаємо фахівців. На сьогодні проводиться 30-35 тисяч ПЛР-тестувань, в середині листопада – 50 тисяч, до кінця року – 75 тисяч.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Пане міністре, у мене дуже конкретне запитання. Весь світ живе за одним законом: або локдаун – тотальне закриття підприємств, шкіл, дитячих садків, і наслідки ми всі побачили, або працюючі підприємства, дитячі садки і школи, але тотальне закриття і карантин для хворих, потенційно хворих, людей з серцево-судинними захворюваннями, аутоімунними хворобами та людей старшого віку. Скільки ми будемо винаходити свій велосипед? Зробіть все можливе для тестування на дому і максимальної локалізації людей, які є в зоні ризику. Не допустіть закриття підприємств, бо грошей не буде ні на медицину, ні на що інше.

Тому перше і ключове: чи має міністерство розрахунки про те, скільки коштуватиме тестування експрес-тестами на дому, щоб визначати хворих і тих, кого треба локалізувати, і коли це буде?

Дякую.

СТЕПАНОВ М.В. Дякую вам за запитання. Стосовно тестування експрес-тестами. Ми говоримо про нові тести, які щойно з'явилися у світі, – так звані тести на антиген. Допоки вони не з'явилися у світі і не були зареєстровані в Україні, іншого способу тестувати експрес-тестами, з точки зору верифікації діагнозу, не було. У своєму виступі я наголосив, що ми розраховуємо на 1 мільйон тестів на місяць для потреб, якими користуватимуться сімейні лікарі, лікарі в лікарнях, мобільні бригади. Це саме той механізм, який дозволить суттєво збільшити кількість тестувань.

Більше того, зараз проходять випробування українські тест-системи – ІФА на антиген, які суттєво збільшать кількість тестувань не лише методом ПЛР, щоб підтвердити цей діагноз. Тобто ми рухаємося в тому напрямі, про що ви говорите.

Але є інша проблема. На сьогодні всі встановлені контактні хворі мають залишатися вдома, на самоізоляції. За цим має бути контроль, у тому числі адміністративне покарання через систему штрафів. Тому, користуючись нагодою хочу звернутися до народних депутатів з проханням підтримати законопроект [№ 3890](#), поданий Кабінетом Міністрів у липні цього року, яким чітко

регламентується накладення штрафів. Це той механізм, яким користуються всі європейські країни. Загалом, я вважаю, у нас одна із найкращих практик у Європі щодо адаптивного карантину.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Кулініч Олег Іванович, «Довіра».
Білозір Лариса. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановний Максиме Володимировичу! Щойно наші районні лікарні нарешті отримали кошти на ковідні пакети, за що дуже вдячна. Хочу сказати, що на місцях виникає дуже багато проблем через те, що кошти витрачаються не за цільовим призначенням. У середньому на Вінниччині кожна опорна районна лікарня отримує 2,5 мільйона гривень. Але головні лікарі витрачають ці кошти не за призначенням. Тобто витрачають не лише на медвироби, антибіотики та зарплату, а дуже часто купують якісь продавлені матраци і таке інше. Я вас прошу зобов'язати їх звітувати про те, на що витрачаються кошти.

Також дуже важливим на сьогодні є система «відкатів» і на КТ, і на аптеках. Мені каже головний лікар, що в нього повний склад антибіотиків, а лікарі деколи посилають до аптек у цих лікарнях. Я вас дуже прошу це питання взяти під контроль і перевірити лікарні на предмет використання коштів.

СТЕПАНОВ М.В. Дякую за запитання. Національна служба здоров'я уклала понад 1600 договорів з різними лікарнями. Усі ці лікарні – це реалії української медицини, яку, вибачте, просто вбивали всі 29 років. Ми знаємо про проблеми, про які ви кажете, і розв'язуємо їх, зрозуміло, інколи в ручному режимі, хоча це потребує системного вирішення, про що я неодноразово казав, – побудова системи контролю якості надання медичної допомоги. Це коли ми чітко можемо проконтролювати, в який спосіб і якої якості надається медична допомога. Цього наразі в нас немає, але з цим ми стикаємося щодня.

Стосовно інших механізмів – так звані «відкати» або деякі іншим словом це називають, то також є рішення, яке ми почали втілювати в життя. Це продаж лікарських засобів за рецептом, у тому числі електронним. Ми чітко говоримо, в який спосіб це буде реалізовуватися. Уже в наступному році за такими рецептами відпускатимуться інсулін, наркотичні препарати, імуносупресивні лікарські засоби, а до кінця 2022 року – решта лікарських засобів.

Ще раз наголошую, Міністерство охорони здоров'я проти ручного керування. Має бути саме системне рішення, яке ми вибудовуємо. Але зараз іншого механізму, окрім ручного, немає.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріз Ірина Василівна.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій Олексійович.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). У мене декілька запитань. Перше. Як ви ставитеся до того, що більша половина фонду боротьби з COVID-19 була спрямована на асфальт? Як ви як міністр голосували щодо цього на засіданні Кабінету Міністрів?

Друге. Чому сьогодні, через сім місяців після початку епідемії, лише 40 відсотків ліжко-місць, обладнаних для боротьби з COVID-19, підключені до кисню?

Третє. Чому сьогодні люди платять колосальні власні кошти за тестування і ще кілька днів чекають на отримання результату?

Четверте. Чому в нас така мала кількість тестувань? 120 тестувань на 100 тисяч населення за тиждень, а норматив Європейського Союзу – не менше 300. Саме тому нам сьогодні заборонено в'їзд до Європейського Союзу. Ви перетворили нам безвіз на «безв'їзд».

І останнє в мене до вас запитання. Чому під час такої страшної епідемії ви пішли боротися як перший номер у списку «Слуги народу» за голоси на місцевих виборах, а не боротися за життя пацієнтів?

СТЕПАНОВ М.В. Відповідь на перше ваше запитання. Якщо ви подивитеся на суму коштів, використаних на дорожнє будівництво, до речі, ви, пане народний deputate, голосували за це рішення під час внесення змін до Закону «Про Державний бюджет України на 2020 рік», то побачите, що із загальної суми 31 мільярд витрачено близько 14 мільярдів. Тому не треба казати неправду.

Друге. Щодо 40 відсотків ліжко-місць, обладнаних киснем. Я ще раз наголошую, на початку епідемії в нас було 3000 ліжко-місць, підключених до кисню, на сьогодні – понад 15 тисяч. Тому, коли ви ставите таке запитання, то

спочатку себе запитайте, коли ви до початку цієї епідемії цікавилися, хоча б на своєму окрузі, в якому стані перебувають українські лікарні.

Наступна відповідь на ваше запитання щодо кількості тестувань. Я неодноразово казав про те, в якому стані на початку епідемії були наші лабораторії. Неможливо навіть порівнювати те, що було, і що зараз. Ми чітко говоримо, в який спосіб ми будемо збільшувати кількість тестів. На сьогодні ми робимо близько 30 тисяч тестувань на добу, а було 200, чітко знаємо, що в середині листопада буде 50 тисяч тестувань на добу, до кінця року – 75 тисяч.

А тепер стосовно мого особистого рішення і рішення нашої команди щодо першого номера в списку. Ви не знайдете жодного, навіть, теоретичного приводу, щоб звинуватити мене у неврятуванні життя людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А. Пане Максиме, ми вже тут зрозуміли, що для вас закони не писані. Усе, що Верховною Радою прийнято і в травні, і сьогодні постанову прийняли, ви виконувати не будете, бо просто не здатні.

У нас щодня офіційно інфікується близько 6000 людей, а неофіційно – набагато більше. Ви тут нам розповідаєте про величезну кількість тестів і скільки ви багато всього зробили. Але підійть і подивіться, що відбувається в лікарнях, поспілкуйтеся з людьми, які тижнями чекають результатів аналізів.

Знаєте, ви можете багато тут розповідати казочок з паралельної реальності, але українці бачать, що відбувається. У нас уже захворіло 310 тисяч осіб, 6000 – померло. У мене просте запитання: скільки ще має захворіти і померти людей, щоб ви нарешті пішли у відставку?

СТЕПАНОВ М.В. Мені найбільше подобається, коли ви, пані народний депутат, кажете про стан української медицини, перед тим її вбиваючи, працюючи на посаді в Міністерстві охорони здоров'я.

Стосовно того, в якому стані знаходиться наша медицина. Я вам вже неодноразово відверто казав і кажу, в якому стані наша медицина, що нам потрібно робити і в який спосіб ми будемо це робити.

Далі. Стосовно законів, які ви приймаєте, про масштабне тестування або інші речі. Прийняти закон – це дуже добре, але для його реалізації треба певний перелік дій. Шкода, що ви цього не розумієте.

І щодо вашого запитання, на яке я вже давав відповідь. Не всі мрії здійснюються.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Час для запитань вичерпаний.

Шановні колеги, пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим.